

[Boligministeren.]

haft, men derfra og til generelt at fastslå — jeg understreger generelt — at alle ejere er holdt skadesløse for prisudviklingen, er der et langt spring.

Jeg har fortsat den opfattelse — den deles også af Danmarks Lejerforbund, såvel af dets tidligere som af dets nuværende formand — at man må finde en form, hvorunder ejerne får, hvad ejerne kan tilkomme, men med sikkerhed for, at en del deraf også går til en rimelig vedligeholdelse. Nu må man jo heller ikke have den opfattelse, at huslejestoppet er så generelt, som man vil gøre det til. Vi har 1.300 sognekommuner og 88 bykommuner, medens huslejestoppet efter gældende regler i dag gælder i 187 kommuner ud af de 1.300.

Det er nævnt, at spørgsmålet om nødvendigheden af at opretholde huslejestoppet må være lokalt betinget, fordi den udtalte boligmangel kan være et lokalt problem. Det fremgår også af den oversigt, som det ærede medlem fru Else-Merete Ross nævnte i sin tale, hvorledes dette har været bedømt, og hvorledes konsekvenserne har været med henblik på de muligheder, en kommune har for selv at foretage en bedømmelse.

Hvorvidt den udvidelse af grænserne, som er foreslået i det foreliggende lovforslag, er den rigtige, er så en anden sag. Men realiteten af dette lovforslag er en midlertidig forlængelse af huslejeloven; dette synspunkt må også med i billedet. Men når lovforslaget i realiteten — det erkender jeg gerne — er en midlertidig forlængelse, så sker det, som det er blevet nævnt, af hensyn til den økonomiske situation, især de bivirkninger, som en lejeforhøjelse har i videste forstand, ikke mindst de muligheder, som dette indebærer for optagelse af tillægslån og det deraf følgende øgede udbud af obligationer på et i forvejen anspændt marked. Den gradvise adkomst til regulering af lejen ved genudlejning, som blev givet i 1962, har vel givet ejerne visse forhøjelser, som vel næppe har haft nogen indflydelse, for ikke at sige slet ingen, på obligationsmarkedet. Virkningerne af den øgede lejeindtægt ved genudlejning kan vanskeligt gøres op; men jeg vil skønne efter de foreliggende oplysninger, såvidt det kan lade sig gøre at registrere det, at der i tiden indtil 1. oktober 1963 har været tale

om godt 10.000 genudlejninger i København og Frederiksberg kommuner med den deraf følgende adkomst til forhøjelser. Jeg er ikke et øjeblik i tvivl om, at antallet kunne have været væsentlig højere, hvis ejerne selv havde været interesseret i at medvirke til lejerbygning. Det må også med ind i billedet ved bedømmelse af ejernes muligheder i så henseende.

De ærede medlemmer hr. Kai Moltke og hr. Rimstad nævnte frigivelsen af de store lejligheder; jeg hørte intet om det fra de ærede medlemmer hr. Thestrup og hr. Finn Poulsen. Når jeg har været inde på denne tanke, er årsagen den, som jeg har anført allerede i fremsættelsestalen, at man gentagne gange har givet udtryk for, at der sker en dårlig udnyttelse af de store lejligheder; det hævdes, at de ofte bebos af enlige personer eller af husstande, hvor man har flere værelser til rådighed for hver af lejlighedens beboere.

Det var et spørgsmål, der navnlig blev drøftet under de såkaldte omsforhandlinger, hvor man fra visse sider i udvalget gav udtryk for, at man måtte kunne sikre en bedre udnyttelse af de store lejligheder i den ældre boligmasse ved at skabe en friere tilpasning af lejeniveauet for disse lejligheder. Det vil sige, at man her med forslaget om en trinvis frigivelse var inde på et tilsvarende princip, som man praktiserede efter afvikling af restriktionerne i 1930'erne. Det var dette punkt — men ikke på mit initiativ — man anmodede om at få en nærmere undersøgelse eller en udtalelse om. Jeg vil da gerne erindre om det notat — jeg tror, det var af 25. maj 1962 — der blev fremsendt til udvalget. Jeg gav heri udtryk for, at en tilpasning af lejeniveauet burde ske nogenlunde samtidig for store og for små lejligheder. Jeg føjede til, at man kunne nå et resultat ved genudlejning, men sådan at disse aftaler måtte forelægges, så man kunne afgøre, om de påtænkte lejeforhøjelser ville stå i et rimeligt forhold til lejlighedens alder, beliggenhed, kvalitet, udstyr o. s. v.

Det var det synspunkt, der under forhandlingerne i det såkaldte omsudvalg af mig blev fremhævet i samrådet, og resultatet af drøftelserne blev, at man anmodede mig om at udarbejde et forslag, hvorefter man dels forhøjede de hidtil gældende grænser for indbyggerantallet i de kommuner,